

กัณฑ์ที่ ๓๐ | ภัตตานุโมทนาถา

๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ (๓ หน)

ทานํ เทติ สีสํ รกฺขติ ภาวนํ ภเวติ

พุทฺธเส สทฺทหติ ธมฺเม สทฺทหติ สงฺฆเส สทฺทหติ

อหฺมโม นิรยํ เนติ ธมฺโม ปาเปติ สฺกฺตินฺนํติ ฯ

* ขุ.ชา (บาลี) ๒๘/๙๒/๓๙

ณ บัดนี้เอาตมาภาพจักได้แสดงธรรมิกถาเป็น ภัตตานุโมทนาถา เฉลิมเพิ่มเติมศรัทธาของเจ้าภาพผู้มีจิตศรัทธาเป็นสมานฉันท์พร้อมใจกันมาบริจาตกทาน แก่พระภิกษุสามเณร ตลอดจนอุบาสกอุบาสิกาในวัดปากน้ำนี้ เวลาเช้าได้ถวายข้าวยาคุคือข้าวต้ม เวลาเพลได้ถวายโภชนาหารพร้อมด้วยสุภพัญญุชณะ เวลาบ่ายนี้ ให้มีพระสังฆกรรมเทศนาน้อมนำปัจจัยไทยธรรมทั้ง ๔ นี้ บุษยาพระสังฆกรรมได้ชื่อว่าถวายทานแต่พระธรรมอีกส่วนหนึ่ง จึงเป็นอันว่า เจ้าภาพได้ถวายทานครบทั้งพระรัตนตรัย คือได้ถวายทานแต่พระพุทธเจ้า ได้ถวายทานแต่พระธรรม และได้ถวายทานแต่พระสงฆ์ เป็นองค์คุณของพระพุทธศาสนา พุทฺโธ พระพุทฺธเจ้าเป็นเนमितกนาม เกิดขึ้นจากพระพุทฺธรัตนํ ธมฺโม คือพระธรรม เป็นเนमितกนาม เกิดขึ้นจากพระธรรมรัตนํ สงฺโฆ ก็เป็นเนमितกนามเกิดขึ้นจากสังฆรัตนํ รัตนํทั้ง ๓ นี้คือ พระพุทฺธรัตนํ ธรรมรัตนํ สังฆรัตนํ เป็นตัวจริงของพระพุทธศาสนา เป็นแก่นสารหลักของพระพุทธศาสนาทีเดียว

เราเป็นพุทธศาสนิกชน หญิงก็ดี ชายก็ดี เป็นศฤงคารหรือบรรพชิตก็ตาม ต้องรู้จักพระรัตนตรัยนี้ ถ้าไม่รู้จักรัตนํทั้งสามนี้แล้ว การนับถือศาสนาปฏิบัติในศาสนา เอาตัวรอดไม่ได้ ถ้าได้เข้าถึงพระพุทฺธรัตนํ ธรรมรัตนํ และสังฆรัตนํแล้วก็แก้ไขโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ให้หายได้บ้าง ทำอะไรได้ผลอันศักดิ์สิทธิ์บ้าง นั่นก็เพราะคุณของพระรัตนตรัย ที่มีอยู่ในตัวของเรา แต่หากใช้ไม่เป็น ทำไม่เป็น ก็ไม่ปรากฏเหมือนกัน ถ้าใช้เป็น ทำเป็นถูกส่วนเข้าแล้ว เห็นปรากฏจริง ๆ แต่ว่าเป็นชั้น ๆ เข้าไป ไม่ใช่เป็นของง่าย เป็นของยากลำบากอยู่ จะว่ายากก็ไม่ยากจนเกินไป จะว่าง่ายก็ไม่ง่ายจนเกินไป หรือว่าไม่ยากไม่ง่ายนั้นก็ถูก คือไม่ยากสำหรับบุคคลผู้ทำได้ปฏิบัติได้ ไม่ง่ายสำหรับบุคคลที่ทำไม่เป็นปฏิบัติไม่ถูก คนทำไม่ได้ปฏิบัติไม่เป็นก็บอกว่ายาก แต่คนทำได้ปฏิบัติถูกก็บอกว่าง่าย เพราะฉะนั้น จึงว่าไม่ยากไม่ง่าย ไม่ยากแก่คนที่ทำได้ ไม่ง่ายแก่คนที่ทำไม่ได้ หลักนี้เป็นของสำคัญนัก เพราะเป็นชั้น ๆ เข้าไป ให้รู้จักกายเหล่านี้เสียก่อน ให้รู้จักพระรัตนตรัยเสียก่อน ถ้าไม่รู้จักพระรัตนตรัยเสียก่อนแล้ว เอาหลักไม่ได้ ถึงจะฟังธรรม ฟังเทศน์ไปสักเท่าใด ก็จับจุดเอาหลักไม่ได้ พระรัตนตรัยนั้นอยู่ในตัวของเรานี่เอง อยู่ตรงไหน? อยากจะพบ ตัวของเรามีศูนย์กลางอยู่คือ สะดือทะเลหลัง ขวาทะเลซ้าย สมมติว่าเราซึ่งด้ายกลุ่มเส้นหนึ่ง จากหน้าห้องตรงสะดือทะเลหลัง และอีกเส้นหนึ่งจากกึ่งกลางสี่ข้างขวาทะเล

ซ้าย ตั้งตรงกลางก็กึ่งที่ด้ายกลุ่มนั้นจรด จุดที่กลางด้ายกลุ่มสองเส้นจรดกันนั่นแหละ เรียกว่ากลางก็กึ่ง ตรงกลางก็กึ่งนั้นถูกดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ โสภริสุทธิเท่าฟองไข่แดงของไก่ ให้เอาใจไปหยุด อยู่ตรงกลางกายมนุษย์นั้น ตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ที่ตรงนั้นแหละเป็นที่เกิด ที่ดับ ที่หลับ ที่ตื่น มีแห่งเดียว ก่อนมนุษย์จะมาเกิด หญิงก็ดี ชายก็ดี ต้องเอาใจไปจรดตรงนั้นจึงเกิดได้ ถ้าไม่หยุด ไม่นิ่ง เกิดไม่ได้ พอหยุดถูกส่วนเข้าเกิดได้ทันที ตรงนั้นแหละ เป็นที่หยุด และเป็นที่เกิด เป็นที่ตาย พอใจไปหยุดถูกส่วนเข้าก็เกิดและตายตรงนั้น เป็นที่เกิดที่ดับแห่งเดียว ไม่ใช่แต่ที่เกิดที่ดับ เท่านั้น ตรงกลางนั้นเวลาจะนอนหลับ ใจก็ต้องไปหยุดอยู่ตรงกลางนั้น หยุดนิ่งพอถูกส่วนเข้า ก็หลับ ถ้าไม่ถูกตรงนั้น ไม่หยุดนิ่งถูกส่วนตรงนั้น ก็ไม่หลับอีกเหมือนกัน หลับตรงไหนตื่นขึ้นก็ตรงนั้น ตรง ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ โสภริสุทธิเท่าฟองไข่แดงของไก่ นั่นแหละเป็นที่เกิด ที่ดับ ที่หลับ และเป็นตื่นแห่งเดียว อย่าได้เอาใจไปไว้ที่อื่น ให้เอาใจไปจรดไว้ที่ตรงนั้น จึงจะถูกต้อง พอใจหยุดถูกที่เข้าเท่านั้น เราจะรู้สึกตัวทีเดียวว่า ช่างเป็นสุขอะไรอย่างนี้หนอ

ท่านได้ยืนยันไว้ตามตำราว่า นตฺถิ สนฺติ ปรี สุขํ สุขอื่นนอกจากความหยุดนิ่งไม่มี พอใจหยุดถูกส่วน เข้าก็เป็นสุขทีเดียว พอใจหยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น ให้จำให้แม่น พอใจหยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลาง ๆ ๆ ๆ พอถูกส่วนเข้า เข้าถึงกลางจะเห็นดวงธรรมดวงหนึ่งเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ ผุดขึ้นที่ตรงนั้น ตรงกลางของใจที่หยุดนั้น ขนาดเท่าดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ ให้ใจหยุดนิ่งอยู่ กลางดวงธรรมที่บังเกิดขึ้นนั้น ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัญญาที่เกิดขึ้นนั้น หยุดอยู่กลางดวงนั้น หยุดถูกส่วนเข้า ก็เข้ากลางใจที่หยุดอีก กลางของกลาง ๆ ๆ ๆ พอถูกส่วนเข้า จะเห็นอีกดวงหนึ่งเรียกว่า ดวงศีลมีขนาดเท่าๆ กันกับดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ โสภริสุทธิดูจระจกคันฉ่องส่องดูเงาหน้า ใจของเราที่หยุดอยู่กลางดวงศีลอีก พอใจหยุดถูกส่วนเข้า เข้ากลางของใจที่หยุด กลางของกลาง ๆ ๆ ๆ พอใจหยุดถูกส่วนเข้า ก็เห็นอีกดวงหนึ่ง เรียกว่าดวงสมาธิ ใจก็หยุดนิ่งอยู่กลางดวงสมาธินั้น พอใจหยุดนิ่งก็เข้ากลางของใจที่หยุดนิ่งนั้น กลางของกลาง ๆ ๆ ๆ ถูกส่วนเข้าก็เห็นอีกดวงหนึ่งเรียกว่า ดวงปัญญา ใจหยุดอยู่กลางดวงปัญญานั้น พอใจหยุดถูกส่วนเข้า ก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลาง ๆ ๆ ๆ ถูกส่วนเข้าก็เห็นอีกดวงหนึ่ง เรียกว่า ดวงวิมุตติ ใจหยุดอยู่กลางดวงวิมุตตินั้น ไม่ไป ที่อื่น พอหยุดถูกส่วนเข้า ก็เข้ากลางของในที่หยุด กลางของกลาง ๆ ๆ ๆ ซ้ายขวาหน้าหลังล่างบนไม่ คำนึง พอถูกส่วนเข้าก็เห็นอีกดวงหนึ่ง เรียกว่า ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ญาณทัสสนะนั้น พอหยุดถูกส่วนเข้า ก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้นอีก กลางของกลาง ๆ ๆ ๆ พอถูกส่วน เข้าก็เห็นตัวของเราที่ไปเกิดมาเกิดนี้

เมื่อทุกคนปฏิบัติได้เพียงนี้ก็รู้ได้ว่า นี่เอง เวลานอนฝันกายนี้เองออกไป เวลาเลิกฝันแล้วไม่รู้ไปอยู่ที่ไหน บัดนี้เข้าได้มาพบเจ้าเข้าแล้ว เจ้านี้เองเวลาเช้าจะไปไหนมาไหน คอยเป็นนายบอกหนทางผิดถูก อยู่เสมอ บอกให้ไปนั้นไปนี่ทำอย่างนั้นอย่างนี้ เวลาชานอนเจ้าก็ฝันออกไป ไทเนเจ้าลองฝันทั้งที่ตื่นให้ ข้าดูซิ แล้วก็ฝันไป บอกให้ไปเมืองเพชรไปดูเขาวัง เขาว่าพระเจ้าแผ่นดินเป็นผู้สร้างพระราชวังอยู่ที่นั่น ไปดูเขาวังซิ สักนาทีเดียวเท่านั้น ไปฝันไปเอาเรื่องเขาวัง กายละเอียดนี้แว็บไปเอาเรื่องเขาวังมาเล่าให้

ฟังแล้ว นั้นฝันไปเรื่องหนึ่ง เอาฝันเรื่องเมืองเชียงใหม่ให้ข้าดูอีกที ไปดูเรื่องดอยสุเทพ เขาว่า
สนุกสนานนักไปดูมาซิ ปล่อยกายละเอียดแว็บเดียว ไปสักนาทีเดียวเท่านั้นเช่นกัน ไปเอาเรื่องดอยสุ
เทพมาเล่าให้ฟังอีกแล้ว นี่ก็ฝันเสียอีกเรื่องหนึ่ง และไหนลองฝันไปทางอรุญประเทศ และไปทางพระ
ธาตุพนม ไปดูเรื่องพระธาตุพนมมาเล่าให้ฟังซิ สักนาทีเดียวเหมือนกัน กายละเอียดก็ไปเอาเรื่องพระ
ธาตุพนมมาเล่าให้ฟังอีก นี่ฝันเสีย ๓ เรื่องแล้ว ช่วงเวลาประเดี๋ยวเดียว ที่นี้ไปทางบักษีได้เสียบ้าง ไป
นครศรีธรรมราช เขาวามีพระบรมธาตุอยู่ที่เจดีย์ใหญ่ ลองฝันไปซิ สักนาทีเดียว กายละเอียดก็ฝันไป
เอาเรื่องนครศรีธรรมราช เรื่องพระเจดีย์ใหญ่นั้นมาเล่าให้ฟังอีกเช่นเดียวกัน นี่เจ้านี่เองฝันได้อย่างนี้ที่
เดียว เราเห็นเท่านั้นก็ฉลาดกว่าคนอื่นอีกชั้นหนึ่งแล้ว เขาใช้แค่กายมนุษย์เท่านั้น แต่เราเข้าถึงกายมนุษย์
ละเอียด ใช้กายมนุษย์ละเอียดจึงฉลาดกว่าเขาเหล่านั้น ฉลาดกว่าเขาอย่างไร? คือเรารู้ทีเดียวว่า คน
นี้จะชื่อตรงหรือไม่ชื่อตรง ให้ไปดูที่กายละเอียดไปถามกายละเอียด กายละเอียดจะไปสืบดู เดียวก็รู้ได้
ทันทีว่า คนนั้นชื่อตรงหรือไม่ กายละเอียดบอกกายมนุษย์แล้ว นี่ฉลาดกว่ากันอย่างไร ใช้ได้อย่างนี้
เข้าไปข้างในถามเรื่องราวจริงได้ และโกหกหลอกลวงกันไม่ได้ นี่เขาเรียกว่า ปัญญาสองชั้น คือมี
ปัญญาในกายมนุษย์ชั้นหนึ่ง และมีปัญญาในกายมนุษย์ละเอียดอีกชั้นหนึ่ง กายมนุษย์ละเอียดนี้รู้เรื่อง
มากมาย รู้แม้กระทั่งเรื่องลึกลับต่างๆ ที่ท่านกล่าวว่า นตฺถิ โลเก รโห นาม ชี้นชื่อว่าคุณลับไม่มีใน
โลกนั้น ถูกต้องทีเดียวคือ ความลับมีแต่เฉพาะในกายมนุษย์เท่านั้น กายมนุษย์ละเอียดไม่มีความลับ
กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด กายอรุปรพรหม กายอรุปรพรหม
ละเอียด อีกมากมายนัก จะโกหกอย่างไรอย่างหนึ่งไม่ได้ทั้งนั้น

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ก็จะทรงทราบเรื่องอย่างนี้ได้ พระองค์ต้องดำเนินไปถึง ๑๘ กาย
พระองค์ทรงรู้อีกมากกว่าเราถึง ๑๘ เมื่อเรารู้อย่างนี้แล้ว เข้าไป ดำเนินปฏิบัติอย่างนั้นเป็นขั้นๆ ไป
หยุดนิ่งเข้าไปถึงกายมนุษย์ละเอียด หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียดนั้น
พอถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานเป็นลำดับไป ฟังรู้เป็นขั้นๆ เข้าไปอย่างนี้ คือเข้าไป
ในทางศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ แต่ใจต้องหยุดนิ่งอยู่แห่งเดียวจึงจะเข้าไปได้
ตลอด พอหยุดถูกส่วนในกายมนุษย์ละเอียดเข้าถึงดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ
เข้าถึงกายทิพย์ พอเข้าถึงกายทิพย์ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ ถูกส่วนเข้า
เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน เข้าถึงดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ เข้าถึง
กายทิพย์ละเอียด พอเข้าถึงกายทิพย์ละเอียด หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์
ละเอียด ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน เข้าถึงดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติ
ญาณทัสสนะ เข้าถึง กายรูปพรหม เมื่อเข้าถึงกายรูปพรหม หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็น
กายรูปพรหม ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน เข้าถึงดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ
วิมุตติญาณทัสสนะ เข้าถึงกายรูปพรหมละเอียด ในกายรูปพรหมละเอียด กายอรุปรพรหม และ กาย
อรุปรพรหมละเอียด ดำเนินอย่างเดียวกันนี้ ก็จะเข้าถึงกายธรรม กายธรรมรูปเหมือนพระปฏิมากรเกตุ
ดอกบัวตูม ใสเป็นกระจกคั่นฉ่องส่องเงาหน้า เราจะต้องรู้จักกายนี้ คือกายธรรม หรือธรรมกาย เป็น

กายที่ ๙ ธรรมกายละเอียดมีในกายนี้อีกชั้นหนึ่ง กายธรรม ใจหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ถูก ส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุติ วิมุติญาณทัสสนะ เข้าถึงธรรมกายอยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนั้น เรียกว่ากายธรรมละเอียด เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไปอีก นี่ธรรมกาย นี่คือพุทธรัตนะ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนั้น เรียกว่าธรรมรัตนะ ธรรมกายละเอียดอยู่ในกลางดวงธรรมรัตนะนั้น เรียกว่าสังฆรัตนะ ให้รู้จักพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ เท่านั้นก่อน

เมื่อรู้จักพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ อย่างนี้แล้ว เจ้าภาพผู้บริจาคทานวันนี้ ผู้ที่เป็นหัวหน้าเขาเป็นคนมีธรรมกาย เขาถึงธรรมกายละเอียดแล้ว สามารถทำอะไรได้ต่างๆ ดังนั้นเราที่ยังไม่ได้ จงอุทิศสัพพายามเพียรเรียนให้เข้าถึงกายธรรมละเอียดนี้บ้าง ให้ถึงธรรมกายเช่นเขานี้บ้าง หากถึงธรรมกายเช่นนี้แล้ว จะเอาตัวรอดได้ ตายเสียชาติก่อนก็ได้ ถ้าวันไหนจะตายก็รู้ คือสามารถรู้ได้ เป็นหญิงก็ดี เป็นชายก็ดี ทั้งคุณุหัตถ์และบรรพชิตได้มาประสบพบพระพุทธานุศาสนแล้ว ต้องเพียรพยายามเข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะให้ได้เช่นนี้ เพราะพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะนี้ แหละเป็นแก่นของพระพุทธานุศาสน เมื่อเรารู้จักพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะอย่างนี้แล้ว เราจะไม่ทำความชั่วด้วยกาย ด้วยวาจา และด้วยใจ เราจะเป็นคนบริสุทธิ์ด้วยกาย ด้วยวาจา และด้วยใจ อย่างเที่ยงแท้ โดยไม่ต้องสงสัย ท่านจึงได้ยืนยันไว้เป็นตำรับตำราว่า

กิญจาปิ โส กมัม กโรติ ปาปกัม

กาเยน วาจาญท เจตสา วา

อภัพโพ โส ตสฺส ปฏิจฺจนฺตาย

อภพฺพตา ทิฏฺฐุปทสฺส วุตฺตา

ขุ.ขุ (บาลี) ๒๕/๗/๗-๘

แปลว่า พระโสดาบันบุคคลนั้น ยังกระทำความบาปกรรมด้วยกาย ด้วยวาจา และด้วยใจก็ดี พระโสดาบันบุคคลนั้นไม่ควรปกปิดบาปกรรมที่ตนกระทำไว้นั้น เพราะว่าทางพระนิพพานพระโสดาบันบุคคลนั้น เห็นแล้ว จึงไม่ควรปิดบังความชั่วด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจของตน ควรเปิดเผยให้หมดทั้งข้างนอก และข้างใน ถ้ากระทำก็บอกว่า กระทำ หากไม่ได้กระทำก็บอกว่าตนไม่ได้กระทำ ไม่โกหกหลอกลวง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม อย่างหนึ่งอย่างใดทั้งสิ้น

เราเป็นพุทธศาสนิกชน เป็นหญิงก็ดี เป็นชายก็ดี จะปฏิบัติศาสนาก็เอาตัวรอดได้ เพราะตนปฏิบัติชื่อตรงเหมือนพระโสดาบัน เป็นคนมีปัญญาความเฉลียวฉลาด รู้จักบาปบุญคุณโทษ ประโยชน์มิใช่ประโยชน์ บัดนี้เราท่านทั้งหลายรู้จักหลักพระพุทธานุศาสน รู้จักพระรัตนตรัยแล้ว ได้พากันมาบริจาคทาน ท่านกล่าวว่า ท่าน เทติ ท่านการให้ คนเราจำเป็นต้องให้ทุกคน ถ้าไม่สละไม่ให้ได้ เพราะถ้าไม่ให้กันแล้ว จะได้ประโยชน์อย่างไร หากให้กันแล้วจึงจะได้ประโยชน์ เราปกครองเรือน เราก็ต้อง

ให้ เวลาเช้าแม่ครัวต้องหุงหาอาหารให้พอบ้าน ถ้าไม่ให้ประเดี้ยวพอบ้านจะทุบตีเอา หากให้ให้อิ่มเสียแล้วจะได้ไม่ทุบตี เด็กเล็กลูกหญิงลูกชาย ถ้าไม่ให้ก็ร้องไห้ พอให้แล้วพวกเด็กๆ เหล่านั้นก็ไม่ร้องสะดวกสบายไปวันหนึ่งๆ การให้เช่นนั้นเรียกว่า ทาน ให้ลูกก็เป็นทาน ให้สามีก็เป็นทาน ให้ภรรยาสามีก็เป็นทาน แต่ว่าต้องให้โดยไม่มุ่งหวังสิ่งหนึ่งสิ่งใดตอบแทน จึงจะเป็นทานแท้ๆ ถ้ามุ่งหวังสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ไม่เป็นทาน อย่างให้ข้าวแมวกิน หากมุ่งหวังเพื่อให้แมวนั้นไว้จับหนู การให้อย่างนั้นก็ไม่เป็นทาน ต้องให้กินโดยไม่มุ่งหวังอะไรตอบแทนจากมัน ให้มันกินเพื่อให้หายหิวกันอดอยาก หากให้เป็นอย่างนี้จึงจะจัดว่าเป็นทาน จะให้แก่สัตว์เดรัจฉานอย่างอื่นใดก็ตาม ต้องให้โดยไม่มุ่งหวังอะไรอย่างนี้ทุกครั้งไป หรือลูกเรา เราให้โดยไม่มุ่งหวังจะให้ลูกเลี้ยงเราในข้างหน้า หรือให้รักษาวงศ์ตระกูลของเราให้สูงให้เพราะเขาเกิดมาแล้วก็เลี้ยงกันไป อาศัยเราไป หากเราไม่ให้อาศัย ไม่เลี้ยงแล้ว ลูกๆ เหล่านั้นก็ต้องตาย เมื่อเราให้ทานโดยไม่คิดอะไรดังกล่าวนี้นี้ จึงจัดเป็นทานแท้ๆ ทีเดียว

ถ้าว่าคนมีปัญญาฉลาดอย่างนี้ ตระกูลของตนจะใหญ่โตสักปานใดก็ตาม ให้ให้ หนักเข้า คนก็จะมากขึ้นเป็นลำดับ เป็นสุขขึ้น กินก็เป็นสุข นอนก็เป็นสุข ทั้งกาย วาจา และใจ เพราะการให้นั่นแหละเป็นตัวสำคัญ หากฉลาดในการให้ก็จะเป็นพระเจ้าแผ่นดินในชาตินี้ได้ คนที่เราให้นั่นย่อมยกย่องสรรเสริญเคารพนับถือในเรา เราไม่ต้องไปเอาอะไร ให้หนักเข้าเท่านั้น พวกเขาจะยอมคุ้มครองรักษาเราเอง กลัวเราจะเป็นอันตราย เพราะถ้าคนให้เป็นอันตรายเสียแล้ว พวกเขาจะอดอยาก ลำบาก คนที่รับให้ นั่นแหละยอมช่วยระวังรักษา ทั้งบ้านและสมบัติของเรา เมื่อเราให้หนักเข้าเช่นนี้ สามีก็คงอยู่คนเดียว ภรรยาก็คงอยู่คนเดียว ไม่เป็น ๒ ไปได้ ถ้าเราไม่ให้นั่นแหละ จะอยู่ด้วยกันไม่ได้ทีเดียว ทั้งสามีภรรยา ลูกก็ต้องแยกจากกัน ให้รู้จักให้อย่างนี้ก็จะปกครอง บ้านเรือนสมบัติได้

หญิงก็ดี ชายก็ดี ถ้าอยากให้อายุยืนยาวของตัวสูงขึ้นไป ต้องการให้คนมากขึ้น มีพวกพ้องวงศ์วานมากขึ้น ก็อย่าเป็นคนตระหนี่ จงแก้ไขด้วยปัญญาของตน ถึงคราวให้อาหารก็ให้อาหาร ถึงคราวให้ผ้าก็ให้ผ้า ถึงคราวให้ที่หลบร้อนก็ให้ที่หลบร้อน ถึงคราวให้ยารักษาโรคก็ให้ยารักษาโรค ให้ไปตามกาลเวลาอย่างนั้น ให้เขาเป็นสุขเบิกบาน สำราญใจ หากเราให้อย่างนี้แล้ว วงศ์ตระกูลของเราจะยิ่งสูงขึ้นเป็นลำดับ เป็นที่สรรเสริญ นิยมชมชอบของคนทั่วไป

สีล รุขติ หากว่ามีคนมากเช่นนี้ คือตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป เราต้องรักษาศีล ต้องบริสุทธิ์กาย บริสุทธิ์วาจา และบริสุทธิ์ใจ ไม่มีร่องรอยเสียกระทบกระทั่งใจกัน กายจะให้เดือดร้อนตนเองและคนอื่นก็ไม่มี วาจาจะให้เดือดร้อนตนเองและคนอื่นก็ไม่มี จะอยู่ด้วยกันมากน้อยเพียงใดก็ตาม ไม่สบายใจ เหมือนกับอยู่คนเดียว ดังนั้น จึงไม่ควรเบียดเบียน ไม่กระทบกระทั่งเบียดเบียน ไม่อิจฉาริษยา กันอย่างใดอย่างหนึ่ง มีศีลด้วยกันทั้งหมด ศีล ๕ คือ ปาณาติบาต อทินนาทาน กาเมช มุสาฯ สุราฯ ๕ ลิกขาบทนี้ต้องบริสุทธิ์จริงๆ คือไม่เบียดเบียนกันให้เดือดร้อนด้วยการฆ่า ไม่ลักขโมย ฉ้อโกงหลอกลวงกันให้เดือดร้อน ไม่ประพฤติผิดในลูกภรรยาของคนอื่นเขา ถ้าประพฤติผิดเข้าก็เดือดร้อน ถ้าไม่พูดปดกันก็ไม่เดือดร้อน ถ้าพูดปดเข้าก็เดือดร้อน ไปเสพสุราเข้า คนดีๆ ก็กลายเป็นคนบ้า พูดจา

อ้อแอ้ไม่เป็นเรื่อง หรือคนดี ๆ ก็กลายเป็นคนครึ่งบ้า ครึ่งบอไป ถ้าว่าเต็มทีเข้า ก็อาจกลายเป็นบ้าบอไปเลย ถ้าว่าเมื่อใดฤทธิสุราหมดไปแล้ว นั้นแหละ จึงจะพูดจากรู้เรื่อง กลับเป็นคนดีได้ตามปรกติ นี้เพราะฤทธิสุราทำให้เป็นไปอย่างนั้น ควรระวังให้ดี อย่าให้เหตุเหล่านี้เข้าครอบงำได้ ตนเองจึงจะเป็นสุขกายสุขใจ มีคนมากมายเท่าไรก็เป็นสุข ไม่ต้องเดือดร้อนเลย แต่เป็นสุขอย่างธรรมดาเท่านั้น ถ้าจะให้มีความสุขและฉลาดยิ่งขึ้นไปต้องเจริญภาวนา

ภาวนี ภาเวติ ทำให้จริง ให้ความรู้ให้หนึ่ง ทำให้มีให้เป็นขึ้น ก็ร้อยก็พันคนก็พันคนก็คน ๆ ก็สงบนิ่ง เมื่อสงบนิ่งแล้ว มีคนสักเท่าไรก็ไม่รบกวนตา ไม่รำคาญไม่เดือดร้อน เป็นสุขสำราญเบิกบานใจเป็นนิจ นี้เขาเรียกว่าภาวนา ทำให้ใจหยุดสงบ หยุดสงบแล้วไม่ใช่แต่เท่านั้น หยุดอยู่สงบหาเรื่องทำอะไรได้ทรัพย์สมบัติ มาเลี้ยงกันอีก ให้พวกเขาอยู่เป็นสุขสำราญ สมบูรณ์ด้วยเครื่องกินเครื่องใช้ไม่ขาดตก บกพร่อง จะให้เป็นคนสมบูรณ์อยู่เสมอ ก็ต้องใช้วิชาวิปัสสนาภาวนา ต้องเจตสิกฉลาด ให้อาหารหาปัญญาแก้ไขให้ทานในวันต่อไป ไม่ให้หมดให้สิ้นไป เมื่อให้ทานไม่หมด ไม่สิ้นไปเช่นนี้ พวกพ้องก็มากขึ้นเป็นลำดับ มีร้อยก็เพิ่มเป็น ๒๐๐ ๓๐๐ ๔๐๐ ๕๐๐ ๖๐๐ จนกระทั่งพันหนึ่ง ๒,๐๐๐ ๓,๐๐๐ เป็นลำดับไป การให้นี้แหละเป็นตัวสำคัญ เมื่อมีพวกพ้องมากขึ้นแล้ว ก็ให้รักษาศีล ให้บริสุทธิ์กาย บริสุทธิ์วาจา บริสุทธิ์ใจ และ เจริญภาวนา ทำภาวนาให้เจริญขึ้นทุกคน เมื่อพวกเขาเจริญภาวนาแล้ว ภาวนานั้นแหละจะช่วยเขาได้ทุกสิ่งทุกประการ

พุทฺธ สทฺทหติ ธมฺเม สทฺทหติ สงฺฆเ สทฺทหติ ให้เชื่อพุทธรัตนะ ให้เชื่อธรรมรัตนะ และให้เชื่อสังฆรัตนะ การเชื่อพุทธรัตนะนั้นเชื่ออย่างไร พุทธรัตนะ ท่านไม่มีกิเลส กิเลสไม่มีในท่าน ท่านเป็นผู้บริสุทธิ์ทุกอย่าง ความเห็น ความจำ ความคิด ความรู้ของท่านบริสุทธิ์ทุกอย่าง ถูกต้องร่องรอยของพระธรรม พระสงฆ์ พุทธรัตนะ ท่านรับสั่งอย่างไร เราต้องเชื่อไปตามพระรัตนะนั้น ธรรมรัตนะทรงสัตว์ผู้ปฏิบัติไม่ให้ ตกไปในที่ชั่ว เป็นของดีฝ่ายเดียว เราเชื่อแต่สิ่งดีและทำตามแต่สิ่งที่ดี ทำตามธรรมนั้น เราก็จะเป็นคนชั้นสูง เพราะเราเชื่อตามธรรมและดำเนินตามนั้น สังฆรัตนะดำเนินตามพระสงฆ์ ผู้รักษาธรรมไม่ให้สูญไป ให้ธรรมนั้นมั่นคงอยู่ พระสงฆ์ผู้รักษาธรรมก็ดำเนินตามธรรมนั้น เราก็เชื่อและเดินตามธรรมตามพระสงฆ์ ถ้าว่าเชื่อในพระพุทธ ในพระธรรม และในพระสงฆ์เช่นนี้แล้ว จะเอาตัวรอดได้ ฉะนั้นจึงควรรู้จักพระพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ

อหฺมโม นิริยํ เนติ ธฺมโม ปาเปติ สุกฺคตํ สภาพทํเป็นบุญย่อมนำสัตว์ไปสู่สุคติ สภาพทํเป็นบาปย่อมนำสัตว์ไปสู่ทุคติ บุญและบาปนั้นเป็นอย่างไร วันนี้จะแสดงเรื่องบุญและบาปให้เข้าใจกันเสียที บุญและบาปนั้นเป็นอย่างนี้ วันนี้เรามาทำบุญกันมากคนด้วยกัน คือท่านเจ้าภาพผู้ถวายทานในวันนี้ ได้ชักชวนพวกพ้องให้มาทำบุญ เลี้ยงพระที่วัดปากน้ำ เพราะการทำบุญนั้นได้บุญจริงๆ เพราะเจ้าภาพผู้ชักชวนเขาเห็นเช่นนั้น บุญนั้นไม่ใช่มองไม่เห็น มองเห็นได้ ถ้าหากบุญมองไม่เห็นเจ้าภาพเขาก็ไม่ชวนพวกพ้องมาทำบุญ บุญนั้นอยู่ที่ไหน รูปพรรณสัณฐานเป็นอย่างไร เราทำให้ถูกส่วนเข้าจึงจะมองเห็นบุญอย่างแน่แท้โดยไม่ต้องสงสัย

เจ้าภาพได้ชักชวนพวกพ้อง เตรียมเครื่องไทยทานวัดภูมาทำบุญ เวลาเช้าได้ถวายยาคุข้าวต้ม เวลาเพลได้ถวายโภชนาหารพร้อมด้วยสุปพยัญชนะ และเวลาบ่าย ให้มีพระธรรมเทศนา นี้เพราะต้องการบุญจริงๆ การทำบุญต้องทำให้ถูกต้อง ถูกส่วนตรงไหน คือนำเครื่องไทยทานวัดภูมาถวายพระภิกษุสงฆ์ พระภิกษุสงฆ์รับเครื่องไทยทานวัดภูจากมือของผู้ให้ เครื่องไทยทานขาดจากสิทธิของผู้ให้ เป็นสิทธิของผู้รับขณะใด บุญญาภิสนหา บุญไหลมาในขณะนั้น ไหลมาจากที่ไหน

เวลาฝนตก เราเห็นมิใช่หรือ ฝนมาทางท้องฟ้า ไม่ใช่มาทางใต้ดิน ฝนมาจากท้องฟ้า แต่เดิมฝนมาจากที่ไหน ฝนก็อยู่ในก้อนเมฆดำๆ นั้นแหละ พอเมฆตั้งขึ้นแล้ว ประเดี๋ยวฝนก็ตก ฝนอยู่ในก้อนเมฆนั่นเอง เราเห็นกันเพียงเท่านั้น เรื่องนี้ไม่ใช่เพียงแต่พวกเรา แม้กษัตริย์ในครั้งเจ้าศากยะเมืองกบิลพัสดุ์ กษัตริย์เหล่านั้นก็ถามกันว่า รู้หรือว่าข้าวมาจากไหน ข้าวที่บริโภคเสวยอยู่ในขามนั้น กษัตริย์องค์หนึ่งผลุด ลูกขึ้นตอบว่าข้าวนั้นมาจากยุง เพราะวันหนึ่งไปไหนมาเห็นเขาโกยข้าวออกจากยุงข้าว จึงได้กล่าวอย่างนั้น กษัตริย์อีกองค์หนึ่งบอกว่าข้าวนั้นมาจากครกเพราะไปเห็นเขาตำข้าว จึงตอบว่าข้าวมาจากครก กษัตริย์อีกองค์หนึ่งตอบว่าข้าวมาจากในหม้อ เพราะไปเห็นข้าวในหม้อมา ไม่เคยเห็นข้าวในยุงในฉางหรือที่เขาตำเขาโขลก อีกองค์หนึ่ง ตอบว่าข้าวมาจากในขามที่สำหรับนั้นแหละ เพราะตนเห็นมาเพียงแค่นั้น ไม่เคยเห็นในที่อื่นเลย นี่เป็นกษัตริย์สุขุมลชาดตัวอย่างนี้ ยังไม่รู้ไม่ทราบ เราก็เหมือนกัน ฝนนี้หาก เราจะถามว่ามาจากไหน เราก็คงตอบได้ว่ามาจากก้อนเมฆดำๆ บนท้องฟ้า นั้น ก็ไม่เห็นมีไม่เข้าใจ ไม่เห็น

แท้จริงธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ วิญญาณธาตุมีอยู่ ถ้าผู้มีปัญญา ในอากาศว่างๆ นี้ แหละเขาสามารถใช้เครื่องดักเอาไอน้ำในอากาศก็ได้ ในศาลานี้ก็มีธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ เต็มไปหมด แต่ผู้ใดจะให้ฝนตก ผู้นั้นต้องทำฝนเป็น เรียกฝนเป็น แก้วทำฝนขึ้นได้ ทำน้ำขึ้นได้ ผู้เทศน์นี้ได้เคยแก้ไขมาแล้ว จะแก้ไขเกณฑ์ฝนได้เหมือนกัน

เมื่อรู้จักหลักและที่มาของฝนแล้ว ก็จะได้รู้ได้ด้วยว่าบุญที่มนุษย์ทำมาจากไหน ก็มาจากในกลางกายนี้ ตรงกลางของใจนั้น กลางของกลาง ๆๆ หนักเข้า ก็พบดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน กลางของกลางหนักเข้าไปก็พบดวงศีล ศูนย์กลางเข้าไปก็พบดวงสมาธิ กลางของกลางเข้าไปอีกก็พบดวงปัญญา กลางของกลางเข้าไปอีกพบดวงวิมุตติ กลางของกลางเข้าไปอีกพบดวงวิมุตติญาณทัสสนะ กลางของกลาง เข้าไปอีกพบกายมนุษย์ละเอียด กายมนุษย์ละเอียดก็มีธาตุดิน น้ำ ไฟ ลม เหมือนกัน เป็นชั้นๆ เข้าไปอย่างนี้ นี้หัดเข้าไปหากายเป็นชั้นๆ เข้าไป เข้าไปหากายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายพรหม กายพรหมละเอียด กายอรุปรพรม กายอรุปรพรมละเอียด กายธรรม กายธรรมละเอียด กายโสดา กายโสดาละเอียด กายสกทาคา กายสกทาคาละเอียด กายอนาคา กายอนาคาละเอียด กายอรหัต กายอรหัตละเอียด หนักขึ้นไปเป็นชั้นๆ

หากจะเข้าไปหาน้ำบ้าง กลางของกลางธาตุน้ำนั้น กลางของกลางๆๆ ก็จะไปพบทะเล พบทะเล หนักลงไปๆ จะใช้น้ำสักเท่าไรก็ใช้ไม่หมด ใช้ไม่รู้จักหมดจักสิ้น จะเอาน้ำเท่าใดก็ได้ เข้าไปกลาง ของกลางนั้นแหละไม่ใช่อยู่ที่อื่น นี่ต้องการน้ำ ต้องทำอย่างไร

หากต้องการบุญก็เข้าไปในกลางกายนั้นแหละ กลางของกลางๆๆ หนักเข้าไป ซ้ายขวา หน้าหลังล่าง บนไม่ไปทั้งนั้น กลางของกลางหนักขึ้นทุกที ก็จะเข้าไปพบบุญ ทะเลบุญอยู่ในกลางกายนั้น เจ้าของผู้ ปกครองบุญนั้นมี ๒ ภาค มารปกครองภาคหนึ่ง พระปกครองภาคหนึ่ง

ถ้าภาคพระปกครอง ทำบุญทำกุศลต่างๆ พระท่านก็ส่งบุญส่งกุศลมาให้ เหมือนส่งกระแสไฟฟ้าให้ใช้ นี่แหละ ผู้ส่งกระแสไฟฟ้ามาให้ใช้ก็มีอยู่ ถ้าเขาไม่ส่งมาให้เรา เราก็ใช้กระแสไฟฟ้าไม่ได้ บุญก็เหมือนกัน พระเป็นผู้ปกครอง ดิน ฟ้า อากาศ ก็มีผู้ปกครองเหมือนกัน

ที่บังคับเราให้เกิด ให้แก่ ให้เจ็บ และให้ตายอยู่เดี๋ยวนี้แหละ พวกมารบังคับให้เป็นไปตามนั้น ส่วนพวก พระบังคับไม่ให้เกิด ไม่ให้แก่ ไม่ให้เจ็บ และไม่ให้ตาย นี่พวกพระกับพวก มารบังคับอย่างนี้ เวลาที่ พวกพระบังคับไม่ให้รบกัน แต่พวกมารบังคับให้รบกันหนักขึ้น

เมื่อรู้จักหลักอย่างนี้แล้ว บุญที่ไหลมาติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย มนุษย์ของผู้บำเพ็ญ บุญนั้น ไม่ใช่ดวงเล็กน้อยเลย เจ้าของทานวันนี้ บุญไหลมาติดอยู่ ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย มนุษย์ไม่ใช่ดวงเดียว ในชั้นกายมนุษย์นี้ก็ไหลมาติดอยู่ ชั้นกายมนุษย์ละเอียดก็ติดอยู่ศูนย์กลางดวง ธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียด ในชั้นกายทิพย์ก็ติดอยู่ในศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ ชั้นกายทิพย์ละเอียด ก็ติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียด ชั้นกายรูปพรหมก็ติด อยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นรูปพรหม ชั้นกายรูปพรหมละเอียดก็ติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรม ที่ ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียด ชั้นกายรูปพรหมติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม ชั้นกายรูปพรหมละเอียดติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียด ชั้นกายธรรม ติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ชั้นกายธรรมละเอียดติดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้ เป็นธรรมกายละเอียด ติดขึ้นไปอย่างนี้จนกระทั่งทุกๆ กาย นับอสงไขยกายไม่ถ้วน เมื่อรู้บุญติดอยู่ เช่นนี้แล้ว เราจะไปทุกข์ยากอะไร แต่กายทำลายชั้นธไป ก็เป็นหน้าที่ของบุญ เพราะบุญของเรา มาก อยู่แล้ว บุญจะจัดเป็นชนกรรมนำไปเกิด

ใครจะเป็นคนนำไปเกิด ในเมื่อกายมนุษย์แตกดับไปแล้ว กายมนุษย์ละเอียดยังเหลืออยู่ อย่างเรานอน ผันไป ตายก็เหมือนกับนอนหลับผันไป กายมนุษย์ละเอียดออกจากกายมนุษย์ไป เพราะกายมนุษย์นี้ แตกดับเสียแล้ว ดวงบุญในกายมนุษย์นี้ก็แตกดับหมด ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ก็แตกดับ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ทำลายหมดไม่มีเหลือ แต่ว่าในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ละเอียดนั้น มีดวงบุญอีกดวงหนึ่ง ดวงบุญดวงนั้นแหละจะนำไปเกิดในตระกูลสูงๆ มีกษัตริย์มหาศาล มีทรัพย์สมบัติบริวารนับจะประมาณไม่ได้ เศรษฐีมหาศาล พราหมณ์มหาศาล มีทรัพย์สมบัติบริวาร

นับประมาณไม่ได้ คหบดีมหาศาล มีทรัพย์สมบัติบริวารนับประมาณไม่ได้ ำให้เกิดในตระกูลสูงๆ อย่าง
เช่นนั้น ทว่าในมนุษย์โลกไม่พอรับบุญขนาดใหญ่ๆ ขนาดนี้ ก็ให้ไปเกิดในสวรรค์ ชั้นจาตุมหาราช ชั้น
ดาวดึงส์ ชั้นยามาพิภพ ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี และชั้นปรนิมมิตวสวัตดี ำให้เกิดในกายทิพย์สูงขึ้น
กายทิพย์ในชั้นจาตุมหาราช กายทิพย์ในชั้นดาวดึงส์ กายทิพย์ในชั้นยามาพิภพ กายทิพย์ในชั้นดุสิต
กายทิพย์ในชั้นนิมมานรดี กายทิพย์ในชั้นปรนิมมิตวสวัตดี ในกามภพนี้ อย่างใดอย่างหนึ่ง

กายมนุษย์ละเอียดพอส่งขึ้นไปถึงกายทิพย์ กายมนุษย์ละเอียดก็ดับเหมือนกัน ในดวงกายทิพย์ละเอียด
ก็ดับหมด ในดวงกายทิพย์ละเอียดก็ใช้ไปตามหน้าที่ นี้เขา เรียกว่า กมฺวิปาโก อจินฺตโย ลักษณะที่
แสดงบาปกรรมที่บุญส่งผลให้เป็นไปเป็น ชั้นๆ ยังไม่มีใครแสดงให้รู้ เพราะไม่ใช่เป็นของธรรมดา
สามัญทั่วไป พวกมีธรรมกาย เขาเห็นปรากฏชัดเจน เป็นชั้นๆ เป็นกายๆ ไปดังนี้

เมื่อรู้จักหลักเช่นนี้แล้ว เราม่าเพ็ญบุญกันวันนี้ เราได้จริงๆ อย่างนี้ และพาตัวให้เป็นสุข ให้ไปสู่
สุคติในมนุษย์โลก ถ้าเรามีบุญเสียแล้ว จะค้าขายก็ร่ำรวย จะทำงานทำ กิจการอะไรก็เจริญ จะหา
ทรัพย์สมบัติก็ได้คล่องสะดวกสบายไม่ติดขัดแต่ประการใด ถ้าว่าไม่มีบุญ จะทำอะไรก็ติดขัดไปเสียทุก
อย่างทุกประการ ดังนั้นจึงได้ชักชวนพวกเราให้มาทำบุญ ทำกุศลเสีย จะได้เลิกจน เลิกทุกข์ยาก
ลำบากเสียที

การทำบุญเลี้ยงพระเช่นนี้ถูกต้องตำรับตำราทางพระพุทธศาสนา เพราะพระองค์ ทรงรับสั่งไว้ว่า
โภชนํ ภิกฺขเว ทมฺหาโน ทายโก ทายกฺผู้ให้ทานโภชนาหาร ปฏิคฺคาหกานํ ปญฺจ ฐานานิ เทติ ชื่อว่า
ให้ฐานะ ๕ ประการแก่ปฏิคคาหก กตฺมานิ ปญฺจ ฐานานิ ฐานะ ๕ ประการเป็นโณน आयु เทติ ชื่อว่า
ให้อายุประการหนึ่ง วณฺณ เทติ ชื่อว่าให้วรรณะประการหนึ่ง สุขํ เทติ ชื่อว่าให้ความสุขประการหนึ่ง
พลํ เทติ ชื่อว่าให้กำลังประการหนึ่ง ปฏิภาณํ เทติ ชื่อว่าให้ความเฉลียวฉลาด ประการหนึ่ง

ในท้ายพระสูตรท่านกล่าวว่า आयु โข ทตฺวา อายุสฺส ภาคิ โหติ ผู้ให้อายุ ย่อมมีอายุเป็นส่วนตอบ
อายุนั้นให้อย่างไร คือการให้ข้าวอาหารแก่พระภิกษุ หรือสามเณรธัมหนึ่ง อุบาสกอุบาสิกาธัมหนึ่ง
เราก็มีอายุอยู่ได้ ๗ วัน ที่เรามีอายุยืนได้ ๗ วัน ก็เกิดเพราะผลทานที่เราให้ทาน นั่นคือให้อายุนั้นเอง
หรืออีกอย่างหนึ่งผู้ให้อายุ ย่อมไม่ตายในปฐมวัย ไม่ตายเมื่อเป็นหนุ่ม ไม่ตายเมื่อเป็นสาว แก่แต่อาชรา
จึงตาย หรือจนถึงอายุชั้ย จึงตาย อย่างนั้นเราเรียกว่าถ้วนอายุชั้ย ถ้าว่าเกินกว่านั้น เรียกว่า เรา
กระทำกองการกุศล

เมื่อเราได้บุญแล้ว เราจะทำอย่างไร เราจะรักษานบุญอย่างไร เพราะเราไม่เห็นบุญ เราต้อง เอาใจไป
จรดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ของเรา ทำใจให้หยุดให้หนึ่ง บังคับใจ ให้หยุดให้หนึ่ง
ว่าบุญของเรามีอยู่ตรงนี้ ถ้าพอใจหยุดได้แล้วและถูกส่วนเข้าแล้ว เราจะเห็นดวงบุญของเราเห็นชัดเจน
ทีเดียว ถ้าเราไปเห็นดวงบุญเช่นนั้น เราจะปลาบปลื้มใจสักเพียงใด ย่อมดีอกดีใจเป็นที่สุด จะหา
เครื่องเปรียบเทียบไม่ได้เลย พยายามอุตสาห์เอาใจไปหยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย

มนุษย์ นึกถึงบุญที่เราได้กระทำในวันนี้ อย่าไปติดขัดสิ่งหนึ่งสิ่งใดเสีย ถ้าไปค้าขายติดขัดขึ้นก็ขอให้บุญช่วย นึกถึงบุญตรงกลางดวงธรรมนั้น ถ้าว่ามีอุปสรรคเข้ามาแทรกแซงอย่างใดอย่างหนึ่ง มีผู้มารุกรานเบียดเบียนประการใดก็ขอให้บุญช่วย สิ่งอื่นช่วยไม่ได้ ไม่ ต้องไปขอร้องให้ใครมาช่วย ให้เอาใจไปหยุดอยู่ศูนย์กลางดวงบุญนั้นแหละ หยุดอยู่นิ่งอยู่อย่างนั้น บุญเป็นช่วยได้แน่นอนโดยไม่ต้องสงสัย

พระสิทธัตถราชกุมาร ทรงบำเพ็ญบารมีอยู่ที่ใต้ต้นศรีมหาโพธิ ขณะบำเพ็ญพอถูกส่วนจะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว พญามารพราหมเหตุ สะดุ้งพริบทีเดียว ครั้งแรกออกแสวงหาโพธิญาณใหม่ ๆ ปัญจวัคคีย์ได้ตามปฏิบัติอยู่ และเมื่อเขาเหล่านั้น เห็นว่าเราเป็นผู้ประพาศิแล้ว ปฏิบัติไม่ถูกร่องรอยความเป็นพระพุทธเจ้า ตามประเพณี โบราณกาลมา จึงได้เลิกปฏิบัติในเราเสีย ทอดทิ้งให้อยู่แต่ผู้เดียว แต่เทวดาก็ยังพิทักษ์รักษาเราอยู่ แต่เมื่อมารมาผจญครั้งนี้ พวกเทวดาเหล่านั้นหนีไปหมด ไปอยู่ที่ขอบปากจักรวาลเสียสิ้น เพราะความเกรงกลัวในพญามาร และก็จะไรเล่าจักเป็นที่พึ่งของเราได้ ในขณะเข้าที่อัปจนเช่นนี้ นอกเสียจากบารมีที่เราได้กระทำไว้แล้วเป็นไม่มี เมื่อทรงระลึกถึงบารมีที่ได้ทรงกระทำมาแล้วเท่านั้น นางพระธรณีทราบทันที ลูกขึ้นกราบทูลพระบรมศาสดาว่า ขอพระองค์อย่าได้ปริวิตกเดือดร้อนไปเลยในเรื่องมารผจญ พระองค์ในครั้งนี้ หม่อมฉันจะรับอาสาปราบมารเอง พระองค์อย่ากังวล ทรงกระทำความเพียรต่อไปเถิด เพราะพระองค์ได้ทรงสร้างบารมีมาแล้วตั้งแต่ต้นจนอวสานนี้ และได้หลั่งอุทกาวารีให้ตกลงเหนือพื้นดิน หม่อมฉันได้รองรับไว้ด้วยมวยผมนี้จนหมดสิ้น ไม่มีเหลือเลยแม้สักหยาดหนึ่ง หม่อมฉันจะปราบพญามารนี้ด้วยน้ำที่พระองค์ทรงกรวดนั้น พอกราบทูลดังนั้น ก็รูดน้ำในมวยผมปราดเดียวเท่านั้น กลายเป็นทะเลท่วมทับมารจนหมดสิ้น พวกมารได้พ่ายแพ้ ศัตรารุกกลายเป็นรูปเทียนบูชาพระศาสดาไปหมด นี้ปรากฏอย่างนี้มาแล้ว

เราก็เหมือนกัน แสวงหาบุญสร้างบารมี บำเพ็ญทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ได้บุญแล้ว ให้ใจจรดอยู่ที่บุญนั้น เมื่อประสบภัยได้ทุกซีกทุกประการใด ก็นึกถึงบุญนั้น อย่าไปนึกสิ่งอื่นให้ เหลวไหล อย่าไปนึกถึงผี ผีมันจะเป็นอะไร ผีสும்มนุษย์ไม่ได้ ผีมันตายไปจากมนุษย์แล้ว จึงกลายเป็นผี มนุษย์วิเศษกว่าผีมากนัก ผีจึงสும்มนุษย์ไม่ได้ จะไปนับถืออะไรกับผี ผีช่วยอะไรไม่ได้เลย สู้นึกถึงมนุษย์ไม่ได้ ไปนับถือจ้าว จ้าวก็ช่วยอะไรไม่ได้ เพราะ จ้าวตายไปจากมนุษย์แล้ว จ้าวผีจ้าวสาถนนั้น สும்มนุษย์ไม่ได้ แพ้มนุษย์ทั้งนั้น มนุษย์นี้เป็นผู้มีฤทธิ์เดชมากกว่า หรือนึกถึงต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ไปกราบไหว้ต้นไม้ ต้นไม้จะทำอะไรได้ เราเอามาทำพินहुงอาหาร ผ่าเอามาพินहुงข้าวอยู่เรื่อยๆ เอามาทำบานประตูหน้าต่าง มาทำพื้นบ้าน แล้วมันจะมาทำอะไรให้เราได้ ต้องนึกถึงบุญ สิ่งอื่นอย่าไปนึก นึกถึงบุญแต่เพียงอย่างเดียว เมื่อต้องภัยได้รับความทุกข์ยากลำบากอย่างใด ก็ให้นึกถึงบุญ เอาใจไปจรดอยู่ที่บุญ ทำมาค้าขายอะไรก็ให้เอาใจไปจรดอยู่ที่บุญนั้น จะได้ค้าขายคล่องได้กำไรเกินควรเกินค่า จะไปทำนาทำสวนก็เอาใจไปจรดอยู่ที่บุญนั้น บุญจะให้ผลของนาและสวนเกินควรเกินค่า ไปรับราชการก็เอาใจไปจรดอยู่ที่บุญนั้น หน้าทีราชการก็จะรุ่งโรจน์โชตินาการยิ่งขึ้นใหญ่ ถ้าปกครองบ้านเรือนก็เอาใจจรดอยู่ที่บุญนั้นเหมือนกัน บ้านเรือนก็จะรุ่งเรือง อย่าเอาใจไปจรดอยู่ที่อื่น นี้เราเรียกว่า หาบุญได้และใช้บุญเป็น ถ้าหากเอาใจไปจรดเสียที่อื่น จะเป็นต้นไม้ ไม้ขี้วัว ไม้ขี้ควาย อะไรก็ปาเถะ ชื่อว่าหาบุญได้ แต่ใช้บุญไม่เป็น

ถ้าจะหาบุญได้ใช้บุญเป็น ก็ต้องเอาใจไปจรดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงบุญ พอใจจรด หยุดนึ่งอยู่กลางดวงบุญก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลางๆๆ พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีลก็เข้ากลางของกลางที่หยุดอีก กลางของกลางๆๆ ก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ พอใจหยุดถูกส่วนเข้าก็เข้ากลางของกลางๆๆ ก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดนึ่งอยู่กลางดวงปัญญา พอใจหยุดถูกส่วนเข้า ก็เข้ากลางของกลางๆๆ อีก เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ พอใจหยุดถูกส่วนเข้า เข้ากลางของกลางๆๆ อีก ก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลาง ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ พอใจหยุดถูกส่วนเข้าก็เข้ากลางของกลางๆๆ อีก ก็จะเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียด เมื่อเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียดและปฏิบัติแบบเดียวกันเรื่อยไป ก็จะเข้าถึงกายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหม กายอรูปพรหมละเอียด กายธรรม กายธรรมละเอียด กายโสภา กายโศดาละเอียด กายสกทาคา กายสกทาคาละเอียด กายอนาคา กายอนาคาละเอียด กายธรรมอรหัต กายธรรมอรหัตละเอียด เป็นลำดับขึ้นไป เมื่อปฏิบัติได้ดังนี้เขาจึงจะเรียกว่า หาบุญได้ ใช้บุญเป็น จะเป็นคนมีปัญญาเจริญก้าวหน้ายิ่งใหญไพศาลทีเดียว ถ้าเป็นหญิงก็จะได้ชื่อว่า ปณฺฑิตุณี หญิงผู้มีปัญญา ถ้าเป็นชายก็จะได้ชื่อว่า ปณฺฑิต ชายผู้มีปัญญา

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ทรงหาบุญได้และทรงใช้บุญเป็น พระองค์ทรงสร้างบารมีของพระองค์มา และทรงใช้บารมีของพระองค์เป็น เมื่อพระองค์ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว พระองค์ทรงเข้าใกล้ใคร ก็ทรงให้เป็นเหมือนอย่างพระองค์หมด ให้ได้มรรคผลตามพระองค์ ให้เป็นสาวกพระพุทธเจ้าเสีย ให้เป็นพหูสูตเสีย เสด็จตามพระองค์ไป เราเมื่อได้ถวายทานแล้ว ได้รักษาศีล เจริญภาวนาแล้ว ก็ต้องให้เห็นผลทาน ให้เห็นผลศีล และให้เห็นผลของการเจริญภาวนา จึงจะได้ชื่อว่า เราทำบุญรักษาศีล เจริญภาวนาแล้ว ใช้บุญ ใช้ศีล และใช้ภาวนาเป็น อย่าเกียจคร้าน จงหมั่นบำเพ็ญทานรักษาศีล เจริญภาวนาไว้ให้เสมอ เพื่อเราจะได้รับความสุขทั้งในชาตินี้และในชาติหน้า บัดนี้ท่านทั้งหลายได้สมบรูณ์บริบูรณ์แล้วด้วยคุณธรรม ๕ ประการ คือ ทาน ศีล สุตะ จาคะ และปัญญา เพราะทาน เราก็ได้ถวายแล้วแต่เช้าและเพล ศีล เราก็ได้ สมาทานแล้วทั้ง ๕ ประการ สุตะ บัดนี้เราก็ได้สดับตรับฟังพระสัทธรรมเทศนาอยู่แล้ว จาคะ เราก็ได้บริจาคแล้ว สละกิจการงานความกังวลน้อยใหญ่ทางบ้านเสีย มาบำเพ็ญบุญในวันนี้ นี่ก็ชื่อว่า จาคะ ปัญญา เมื่อเราฟังธรรมเทศนาแล้ว เราก็รู้จักบาปบุญคุณโทษ ประโยชน์มิใช่ประโยชน์ ผิดถูกสูงต่ำเราก็รู้ นั่นก็ชื่อว่า ได้ปัญญา

คุณธรรม ๕ ประการ คือ ทาน ศีล สุตะ จาคะ ปัญญา มีอยู่ในชั้นธสันดานของหญิงใดชายใดแล้ว หญิงชายนั้นจะปรารถนาเป็นพระสัพพัญญูพุทธเจ้า ก็ได้สมความปรารถนาในขณะที่คุณธรรม ๕ ประการนี้สมบรูณ์ บริบูรณ์แล้วในชั้นธสันดาน หรือจะปรารถนาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าก็ย่อมสำเร็จสมความปรารถนา จะปรารถนาพระอัครสาวกก็ได้สมความปรารถนา หรือจะปรารถนาเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดก็ย่อมได้ทั้งนั้น ดังนั้น ท่านทั้งหลายจะปรารถนาเป็นอย่างใด จะปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า เป็นพระสาวก ก็ขอให้ปรารถนาเอาตามใจชอบเถิด

อวสานกาลเทศานี้ ขอท่านผู้เป็นเมธีมีปัญญาทั้งหลาย พึงมนสิการกำหนดไว้ในใจของตนทุกถ้วนหน้าว่า สภาพที่เป็นธรรมย่อมนำสัตว์ไปสู่สุคติ และสภาพที่เป็นอธรรมย่อมนำสัตว์ไปสู่ทุคติ สภาพที่เป็นบุญก็ย่อมนำสัตว์ไปสู่สุคติ สภาพที่เป็นบาป ก็ย่อมนำสัตว์ไปสู่ทุคติ สภาพที่เป็นบุญเป็นดวงใส ติดอยู่ในศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์ สภาพที่เป็นบาปเป็นดวงดำ ติดอยู่ในศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์แบบเดียวกัน ถ้าดวงบุญใหญ่โตกว่าก็นำไปสู่สวรรค์ ถ้าดวงบาปใหญ่โตกว่าก็นำไปสู่นรก ใครจะแก้ไขอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ทั้งนั้น ย่อมเป็นไปตามคติของตน เหมือนหญิงชาย จะเป็นสามีภรรยา กัน ใครก็แล้วแต่จะต้องตกลงใจของกันและกันเอง

ฉะนั้น การที่สัตว์จะไปสู่ทุคติ ภัยถึงคุณมีอยู่ ความชั่วไม่มีความดีเข้าไปจนเจือเลยแม้เพียงเท่าปลายผม ปลายขน พอแตกกายทำลายชั้นธฺ โลกันต์ถึงคุณเอาไป จะไปอยู่ที่อื่นใดไม่ได้ทั้งนั้น อายุตนะบาปถึงคุณไปทันที ถ้าว่าภพหย่อนลงกว่านั้นมา ก็ไปอยู่ในอเวจี มหาตাপนรก เหล่านี้เป็นต้น แต่พอมารเกิดในจำพวกสัตว์เดรัจฉานได้ สัตว์เดรัจฉานก็ถึงคุณเอาไปเกิดในจำพวกสัตว์เดรัจฉาน แต่ถ้าทำความผิดไม่ถึงขนาดนั้น ก็ไปเกิดเป็นเปรต อสุรกาย ตามลำดับไป

ถ้าทำความดีด้วยกาย วาจา ใจ ไม่มีความชั่วบาปเข้าเข้ามาเจือปนเลย พอแตกกายทำลายชั้นธฺ อายุตนะของมนุษย์ถึงคุณเข้าสู่คัพภสัตว์ ไปติดอยู่ในกำเนิดมนุษย์ ถ้าดีมากขึ้นไปกว่านี้ ก็ไปเกิดในจำพวกเทวดาเป็นชั้นๆ สูงขึ้น ชั้นจาตุมหาราช ชั้นดาวดึงส์ ชั้นยามา ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี ชั้นปรนิมมิตวสวัตดี สูงขึ้นไปตามสภาพของธรรมถึงคุณกันเองว่า ตนได้กระทำความดีไว้ขนาดเท่าไร ควรอยู่ควรเกิดในที่ไหน เมื่อตรงกับอายุตนะไหน อายุตนะนั้นก็ถึงคุณไป เขามีอายุตนะสำหรับเหนี่ยวรั้งและถึงคุณกันทั้งนั้น เราติดอยู่ในมนุษย์นี้ไปไหนได้เมื่อไร ไปไม่ได้ทั้งนั้น อยากจะตายก็ตายไม่ได้ บ่นไปเถอะก็ไม่ตาย แต่พอถึงกำหนดไม่อยากจะตายก็ต้องตาย จะถูกบังคับบัญชาอย่างนี้ ถึงคุณอย่างนี้เสมอไป เหตุนี้เราจึงได้แสวงหาบุญ บุญจะได้ถึงคุณเราไปสู่สุคติ ทุคติจะได้ไม่มีต่อไป

ที่ได้ชี้แจงแสดงมา ในภัตตานุโมทนาภาดา เฉลิมเพิ่มเติมศรัทธาของเจ้าภาพและสาธุชนทั้งหลาย บรรดามาสโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า สัพพพุทธานุภาเวน ด้วย อานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง สัพพมมมานุภาเวน ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง สัพพสงฆานุภาเวน ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง ปิฎกตยานุภาเวน ด้วยอำนาจปิฎกทั้ง ๓ คือ วินัยปิฎก สุตตันตปิฎก ปริมาตตปิฎก ขินสาวกานุภาเวน ด้วยอานุภาพชินสาวกสาวกของท่านผู้ชนะมาร จงดลบันดาลความสุขสวัสดิ์ให้บังเกิด มีเป็นปรากฏในชั้นธฺนแดนแห่งท่านผู้เป็นเจ้าภาพและสาธุชนทั้งหลาย บรรดามาสโมสร ในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า อาตมภาพชี้แจงแสดงมาพอสมควรแก่เวลา สมมติว่ายุติธรรมิกภาโดยอรรถนิยมความเพียงเท่านี้ เหว ก็มีด้วยประการฉะนี้ ๕